

MAJIBU

MWIGO WA PTE 2019

KARATASI YA 1

2. (a) Ponografia

(b) Ponografia ni picha za ngono

(c) Kuiga wanayoyaona na kuyasikia

- Kupotoka kimaadili
- Kuingilia shughuli za ngono za mapema kabla ya kukomea
- Huzalisha ukahaba utendaji mbaya shuleni
- Kuambukiza magonjwa ya zinaa
- Kuacha shule
- Kifo (1x6=6)

d)

- vijana kudumisha matusi katika kumbukumbu yao
- vijana kuandama tabia mbovu
- kuiga mitindo mibaya ya mavazi
- kuiga lugha ishara na miondoko inayohusiana na ngono
- huchochea ucha ya ngono
- matumizi ya dawa za kulevya (1x4=4)

e) Kuongesa fahamu/kuhamasisha umma

- uwajibikaji wa watu wazima kulinda vijana kutokana na athari
- uimarishaji wa sharia kuzuia utengenezaji na usambazaji wa ponografia.
- Wenye mihadilishi kuzuia vijana kutazama picha hizi. (1x3=3)

f) kushirikiana na mashirika menging

- kuzuia chanzo cha ponografia
- kuharamisha usambazaji na utangazaji wa ponografia (1x2=2)

g) Bidhaa – matokeo mabaya/hasara

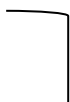
uongovu – hali ya kuwa na tabia vizuri/maadili mema

kushamiri – kuenea/kustawi/..... (1x3=3)

a)

th

dh

[+ kipasuo	+ kipasuo	
	+ ulimi/meno	+ ulimi meno	(alama 2)
	- mghutw	+ mghuro	

b) U - ZI

LI – Ya (alama 1)

c) i) Kitenzi kizaidizi

ii) Kitenzi kishirikishi (alama 2)

d) Kiruninga kilichonunuliwa kimeangukiwa na kijiti chetu. (alama 2)

e) chackula - kipozi

Amina - kitendo

birika - ala (alama 3)

f)

- Ala/kitumikizi
- sababu
- kumiliki (alama 3)

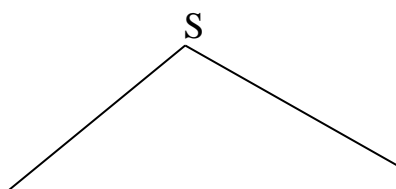
g) Mkulima hajavuna chochote!/? (alama 2)

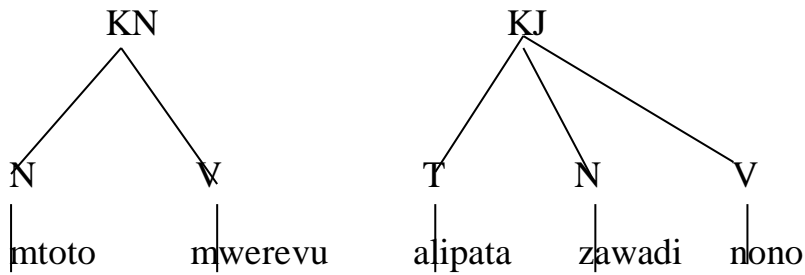
h) km

yeye + alicheza + mpira + vyema (alama 2)

i) () [] (alama 2)

j)

k) Hisabati, mhasibu, kuhesabu

maporomoko, kuporomoka

(alama 4)

malazi, kulala

kifo, kufa

l) Kadiria sentensi

km

kizuri kiletwa na mwanafunzi **mzuri** na kionekana **vizuri**

(alama 3)

4. (a)

i) Hamisi na Lindo

(alama 1)

ii) Watoto/motto wa Hamisi ni Kudwa watamwita dadake Hamisi Shangazi. (alama 2)

mtoto wa Lindo na Waadi matamwita dadake Lindo – Shangazi

iii) Wakoi

(alama 1)

iv) Wifi

(alama 1)

(b)

i) Ukweli wa mwenye nyumba ni uongo wa mpita.

(alama 1)

ii) Kipendacho moyo ni dawa ala!

(c)

i) mapoza

(alama 2)

ii) kiangaza macho

(alama 2)

(d)

i) Mwanadamu

(alama 1)

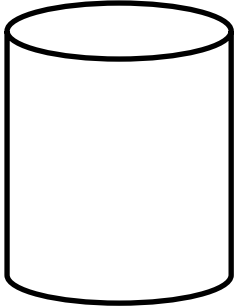
ii) Nokoa

(alama 1)

(e)

Mche duara

Duara dufu

- i. sajili ya hospitali/taaluma
- ii. sifa
 - i. lugha inayotumika ni ya taaluma ikiwa na msamiati wa hospitali kwa mfano CD4 count yake iko chini.
 - ii. Lugha ya mahojiano hutumika yaani kuulizana maswali na kujibizana.
 - iii. Kuna kuchanganya ndimi kwa mfano matumizi ya Kiswahili na Kiingereza ni .. emergency.....
 - iv. Sentensi huwa hazikamiliki
 - v. Lugha hubadilika kulingana na hali ya mtu. Kwa mfano mgonjwa anaweza kubadilisha matumizi yake ya lugha kutokana na hali yake.
 - vi. Utohozi wa maneno hutumika mfano: Benki
 - vii. Lugha hii ni ya heshima hasa upande wa mgonjwa.
 - viii. Matumizi ya alama ya hisabati hususan katika maagizo ya kutumia dawa. Mfano 2×3
 - ix. Maelezo yanaambatanishwa na michoro
 - x. Jina mgonjwa wa kifua kikuu ameruhusiwa kwenda nyumbani (zozote $4 \times 2 = 8$)

Hakiki jibu sawa